

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Anna Hejlová
Téma práce:	Opravné systémy a jejich uplatnění v civilním procesu
Rozsah práce:	63 stran vlastního textu

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantkou zvolené téma lze považovat především za aktuální, spíše než za nové. Diskuse nad problematikou opravných systémů byla (znovu)otevřena především v rámci věcného záměru ČŘS, který je silně inspirován především rakouským přístupem k této problematice a do značné míry se tak rozchází se systémem opravných prostředků zažitým u nás po dlouhou dobu.

Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si diplomantka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Jedná se o téma do tradiční, s převahou právně-teoretického aspektu. Diplomantka má k dispozici standardní paletu zdrojů, jak pokud jde o literaturu, tak pokud jde o judikaturu (byť její význam je limitován teoretickým zaměřením tématu). Diplomantka tak musí být schopna orientace jak v procesualistické teorii, tak i v právní úpravě opravných prostředků, a to v jejich komplexu, což nepochybně zvyšuje náročnost tématu na úspěšné zpracování.

Náročnost zvládnutí těchto především teoretických otázek, jakož i prokázání souvisejících znalostí právní úpravy, při čemž lze čerpat z uvedeného okruhu literatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Logická stavba práce, systematické a formální členění

Z hlediska logické stavby práce lze konstatovat, že autorka používá především osvědčené metody od obecného k dílčímu. Po úvodu následuje obecné pojednání o zásadách civilního procesu a o opravných prostředcích (kap. 1). Velmi stručná kap. 2 pojednává obecně o opravných systémech. Těžiště práce tvoří následující čtyři kapitoly, věnované po řadě systému apelačnímu, kasačnímu, reviznímu a žalobě na obnovu řízení. Doplněním je pak kap. 7, věnovaná exkurzu do slovenské právní úpravy. Závěru předchází ještě shrnující kap. 8, v níž autorka koncentruje hodnocení struktury opravných prostředků a opravných systémů.

Zvolená systematika pokrývá celou sadu opravných prostředků v současné úpravě civilního procesu, a to jak řádných, tak mimořádných. Tato systematika je adekvátně reflektována v rámci formálního dělení práce na jednotlivé kapitoly a podkapitoly.

Z formálního hlediska uspořádání kapitol a podkapitol lze vyjádřit dílčí výhradu ke kap. č. 2, která se ostatním kapitolám vymyká svým mimořádně malým rozsahem. Klade se otázka, zda při jinak dostatečném počtu kapitol v celé práci nebylo vhodnější tuto pasáž zařadit jako podkapitolu č. 1.4 do první, nejobecnější kapitoly. Navádí k tomu ostatně i text v prvním odstavci kap. 2, z něž plyne, že níže se pojednává o dalším z kritérií možného členění opravných prostředků, tentokrát dle opravného systému, na němž jsou založeny. Tato rozsahová diskrepance vystupuje do popředí zvláště při srovnání s názvem práce, který ve čtenáři vzbuzuje důvodné očekávání, že právě této problematice bude věnována značná pozornost.

Kromě uvedené výhrady ke kap. 2 lze konstatovat, že jednotlivé tematické celky jsou voleny v logické posloupnosti, celková logická stavba práce je promítnuta také do dílčího členění jednotlivých kapitol. Systematika práce i její formální členění celkově odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Hloubka provedené analýzy

Hloubka provedené analýzy je dostatečná. Diplomantka se v rámci pojednání o opravných systémech zabývá jednotlivými opravnými prostředky, které jsou pro daný opravný systém podle naší právní úpravy charakteristické. To jí umožňuje zvolené téma zpracovat komplexně a zároveň věnovat pozornost dílčím otázkám v rámci jednotlivých opravných prostředků. Standardní hloubku zpracování tématu potvrzuje také poznámkový aparát, čítající celkem 218 poznámek pod čarou, což je plně srovnatelné s pracemi tohoto druhu.

5. Samostatnost při zpracování tématu, výsledek kontroly plagiátorství

Automatická kontrola shod provedená systémem IS/STAG identifikovala celkem 84 podobných dokumentů obsahujících shody, s nejvyšší mírou podobnosti 12 %. V případě prvních sedmi dokumentů s mírou podobnosti od 12 % do 10 %, lze po prostudování indikovaných shod konstatovat, že se týkají především ustálených citací profilující teoretické literatury, ustálených právních obrátů, citací zákonných ustanovení a judikatury, které musí být z podstaty věci shodné. Další dokumenty vykazují míru podobnosti pod 10 %. Na základě této kontroly tedy nelze učinit závěr, že by diplomantka nepostupovala při tvorbě práce *lege artis*. Na základě této kontroly tak lze soudit, že diplomantka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce, a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu.

6. Práce se zdroji

Diplomantka pracovala celkem s více jak dvaceti zdroji domácími (a slovenskými). Pokud jde o judikaturu, autorka zpracovala jedenáct judikátů. Ve srovnání s ostatními pracemi se jedná o sice ještě akceptovatelný, ale přeci jen nižší počet použitých zdrojů, nicméně je třeba přihlédnout k zaměření tématu práce, které je spíše obecné – přehledové. Celkově je tedy práce se zdroji na akceptovatelné úrovni. Lze podotknout, že kromě slovenských zdrojů autorka nepoužila žádné jiné cizojazyčné zdroje.

7. Splnění cíle práce

Cílem diplomové práce je *„analyzovat jednotlivé opravné systémy, kterými jsou systém apelační, kasační a revizní, a dále opravné prostředky, které jsou na těchto systémech založeny“* a dále *„zhodnocení stavu současné tuzemské právní úpravy a následně navrhnout její změnu v podobě úvah de lege ferenda, a to za pomoci komparace české právní úpravy se slovenským právním řádem a s přihlédnutím k věcnému záměru ČŘS.“* Cíle práce jsou formulovány adekvátně zvolenému tématu a jeví se jako dostatečné pro tento druh práce, při čemž takto zvolené cíle zároveň dovolují pokrýt téma diplomové práce komplexním způsobem. Lze konstatovat, že autorka cíl práce splnila, pro její závěry (koncentrované nejen v závěru práce, ale také v kap. 8), lze nalézt oporu v textu práce.

8. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková a stylistická úroveň práce je standardní. Místy lze v práci nalézt drobné lapsy. Například na s. 2 „sedmá kapitole“; na s. 57 „byla posíleno“; na s. 57 „otázkou však zní“ (je nonsens, správně např. „otázkou však je/zůstává“ apod.); napříč celou prací jsou psána chybně data, která se v textu píší s úhazem mezerníku (např. 11. 2. 2021), zatímco autorka je píše bez úhazu mezerníku; novou větu nelze začínat zkratkou (např. na s. 62) – vyjde-li zkratkové slovo na začátek věty, je nutno jej rozepsat. Míra těchto lapsů v práci je však nízká (ve srovnání s podobnými současnými pracemi).

9. Formální úprava práce (text, grafy, tabulky)

V seznamu zkratk je k vysvětlení zkratky CŘS připojen přívlástek „plánovaný“, což je označení, které se v legislativě nepoužívá, přesněji řečeno, zkratka je vysvětlena nepřesně. Autorka totiž nemá na mysli „plánovaný“ zákon, nýbrž v textu pojednává o věcném záměru CŘS. Právě ve fázi věcného záměru se tento legislativní návrh nachází. Rozsahy stran v rámci citací literatury se píší s pomlčkou, nikoliv se spojovníkem (srov. např. s. 58, 59 a další). Jde však jen o dílčí výtky, celkově je formální úprava práce (a zejména citací) zvládnuta lege artis.

10. Závěrečné vyjádření k práci

Na práci lze kladně hodnotit několik aspektů. Předně jde o komplexnost zpracování tématu, které však zároveň není na újmu hloubce (a podrobnosti) celého textu. Kladně lze hodnotit, že diplomantka věnovala srovnatelný rozsah pozornosti jednotlivým opravným systémům (a v jejich rámci opravným prostředkům) a snažila se tyto části textu vystavět systematicky srovnatelným způsobem. Celkově tak text práce působí vyváženě, není zatížen přílišnými detaily. Autorka svá vlastní hodnocení koncentruje zejména do kap. 8 a do závěru práce.

Autorce lze naopak vytknout ne zcela zvládnuté pojetí kap. 2 z hlediska rozsahu a jejího případného zařazení pod kap. 1, jakož i jen povrchně provedenou komparaci se slovenskou právní úpravou. V rámci kap. 7 totiž dominuje především popis slovenské právní úpravy, samotná komparace je však provedena pouze místy, závěrečné shrnutí shod a rozdílů komparovaných úprav pak absentuje zcela. Názor autorky, zda by některá rozdílná řešení slovenské právní úpravy mohla být inspirativní de lege ferenda i pro českého zákonodárce, zcela absentuje.

Konečně také jazyková, stylistická i formální korektura práce mohla být provedena lépe (pečlivěji).

Vzhledem k uvedenému práci celkově hodnotím jako standardní zpracování tématu, které vyniká snahou o komplexnost a přehlednost, ale vykazuje některé drobné nedostatky. Nejde však o natolik zásadní nedostatky, aby dle názoru oponentky odůvodnily navržení sníženého hodnocení práce.

11. Otázky k zodpovězení při obhajobě

1) Na s. 58 uvádí autorka závěr z nálezu sp. zn. Pl. ÚS 29/11, podle něž *„přípustnost dovolání musí být zřejmá každému potencionálnímu odvolateli ještě předtím, než opravný prostředek v podobě dovolání využije.“* V návaznosti na to pak autorka uvádí: *„Věcný záměr CŘS chce tento právní názor následovat a navrhuje, aby posuzování přípustnosti dovolání z hlediska důležitosti řešené právní otázky bylo v rukou odvolacího soudu.“* V rámci obhajoby práce se autorka zamyslí, nakolik je otázka přípustnosti dovolání – potencionálně – předvídatelná, pokud závisí na úvaze soudu (což je třeba lišit od předvídatelnosti v konkrétním případě, kdy by soud v duchu věcného záměru CŘS již rozhodl o přípustnosti dovolání). Nehrozí však nebezpečí, že různé soudy budou dle tohoto modelu rozhodovat o (ne)přípustnosti dovolání odlišně?

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Závěrem lze konstatovat, že předložená diplomová práce, jak po stránce obsahové, tak i formální, splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň		Výborně.

V Praze dne 19. 04. 2024

doc. JUDr. Dita Frintová, Ph.D.

